

Avançament de resultats del Sondeig d'Opinió Catalunya, 2014

El Sondeig de l'ICPS d'enguany retorna una imatge de país canviada. Tot allò que políticament semblava estructural i inamovible potser no ho era tant.

Per un costat, les valoracions negatives ciutadanes sobre la situació econòmica, política i sobre les institucions podrien estar remetent. Així, s'aprecia un moderat optimisme –en comparació a anys anteriors– en les respostes de les persones enquestades, tant pel que fa a la seva situació personal com en la valoració de l'economia i, alhora, és possible que el descrèdit de les institucions polítiques hagi tocat fons. D'alguna manera es pot intuir un cert canvi de tendència, tot i que les valoracions ciutadanes en general continuen sent molt negatives.

Aquest canvi d'actitud respon també a una certa visió de canvi en el futur. Irrrompen certs lideratges polítics forts i mediàtics, que prometen canvis estructurals en la política, en l'economia, en l'organització territorial o en els valors que guien l'organització social. Així, es posicionen els lideratges de Pablo Iglesias, d'Oriol Junqueras, d'Artur Mas i de David Fernández.

D'altra banda, s'hi aprecia un descontentament generalitzat respecte a la gestió del Govern central, sensació que es reflecteix en la sensació que Espanya està pitjor econòmicament que Catalunya; en la baixíssima valoració del Govern central (tant de la institució com de la seva gestió), i finalment en la valoració del President Mariano Rajoy, la més baixa de la sèrie històrica del Sondeig per a un President del Govern. Alhora, per contra o en conseqüència, s'albiren canvis importants en la política espanyola, molt especialment per la irrupció de Podemos i per la valoració de Pablo Iglesias, que és ara per ara el líder polític millor valorat.

En un altre ordre de coses, no hi ha cap mena de dubte que el tema nacional ha estat un dels eixos centrals al voltant de qual ha girat l'actualitat política catalana dels darrers temps. La independència continua tenint un suport considerable que arribaria pràcticament a la meitat de la ciutadania. Aquest suport no se sustenta estrictament sobre bases identitàries sinó que hi pesen molt les consideracions polítiques, en el sentit d'una convicció que Catalunya ha de prendre les decisions que l'afecten directament, i que per extensió les coses li anirien millor.

Per últim, s'observa la conformació d'un sistema polític ple de complexitats i la reaparició del que es venia anomenant sistema de vot dual. Si abans el PSC era el partit més votat a Catalunya a les eleccions generals i el lideratge a les autonòmiques requeia en CiU, en l'escenari actual, el nou comportament dual sembla apuntar cap a un domini de Podemos a l'arena estatal i d'ERC a les eleccions al Parlament de Catalunya. Canvis i més canvis en un escenari altament inestable.

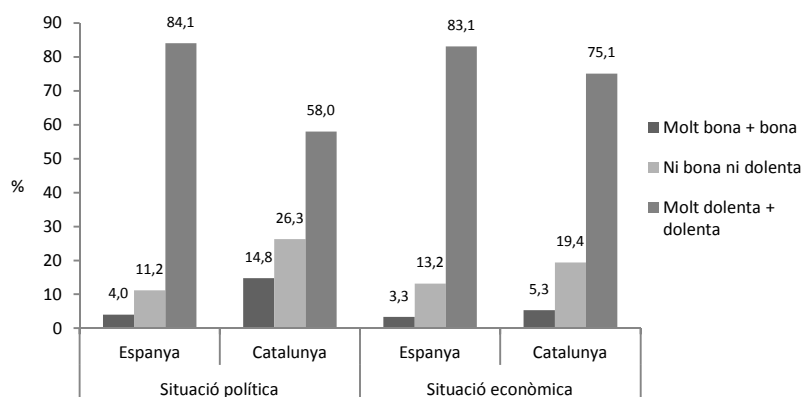
El Sondeig d'Opinió Catalunya 2014 de l'ICPS té com a població objecte d'estudi les persones majors d'edat empadronades al municipi on es fa l'entrevista. La mostra consta de 1.200 entrevistes, realitzades de forma presencial. El treball de camp va començar el 12 de novembre, 3 dies després de la celebració del procés participatiu del 9-N, i va finalitzar el 6 de desembre. El marge d'error per al conjunt de la mostra és de $\pm 2,8\%$, per a un nivell de confiança del 95% i $p=q=0,5$. L'empresa responsable del treball de camp fou GESOP.

Per tenir més informació sobre el Sondeig, a banda d'aquest breu avançament de resultats, es pot consultar la seva versió extensa a la web de l'Institut. Aquests resultats inclouen les distribucions referents a cada resposta, així com el creuament d'aquestes amb algunes variables d'interès, com són el sexe, l'edat i el record de vot en les eleccions al Parlament de Catalunya de 2012, distingint a més, entre el total de la mostra i les persones amb nacionalitat espanyola.

Percepció de la situació econòmica i política: una llumeneta al final del túnel?

La ciutadania catalana percep una millora tant de la seva situació personal, com de la situació de Catalunya, tot reflectint un cert optimisme en comparació amb les percepcions de fa uns anys. Així, el percentatge de les persones entrevistades que considera que les coses li han anat bé al llarg de 2014 augmenta fins a 10 punts percentuals respecte de l'any passat, i se situa en el 43,8 per cent que se suma al 5,4 per cent que expressa que li han anat molt bé, enfront del 28,0 per cent que declara que ni bé ni malament, o el 15,5 i el 7,2 que diuen que malament i molt malament.

Gràfic 1. Valoració de la situació política i econòmica a Catalunya i Espanya

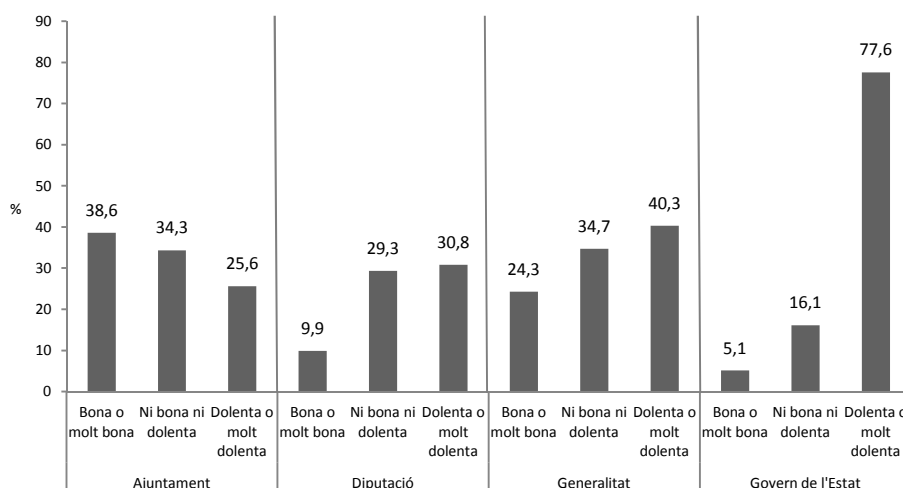
De forma semblant, i **malgrat el predomini aclaparador de les opinions que consideren que la situació política de Catalunya és dolenta o molt dolenta, la percepció d'aquesta situació ha millorat una mica respecte de 2013**, quan només el 8,6 per cent de les persones entrevistades creia que la situació era bona o molt bona. En canvi, **les valoracions negatives de la situació política d'Espanya continuen essent molt més elevades** que les referides a Catalunya, i pràcticament no han experimentat cap canvi.

Pel que fa a la situació econòmica, aquest patró de major millora en la percepció de Catalunya comparada amb la d'Espanya torna a repetir-se: les valoracions en ambdós casos són molt negatives, però l'optimisme es recupera lleugerament per al cas de l'economia catalana.

Valoració negativa de les Institucions: Hem tocat fons?

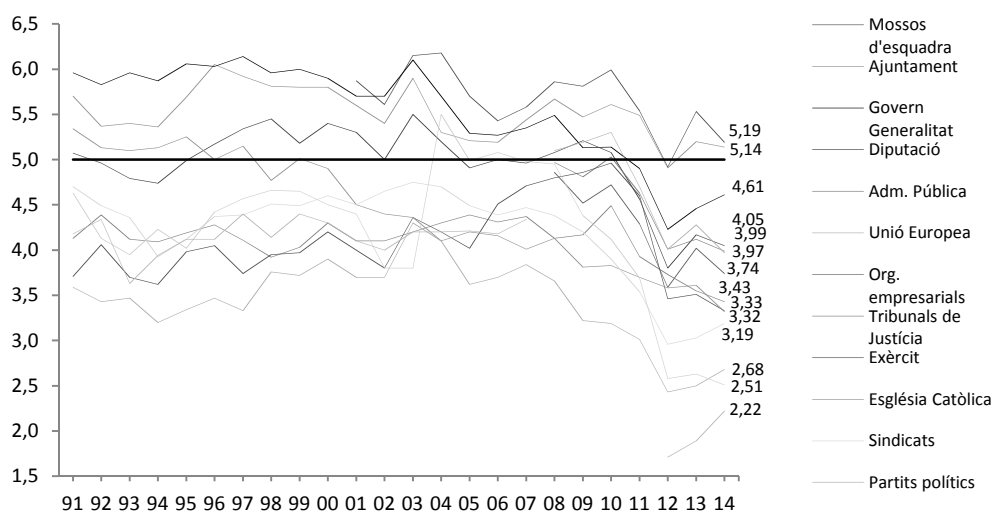
Pràcticament totes les **institucions socials i polítiques suspenen a ulls de la ciutadania**, destacant la puntuació a la baixa dels partits polítics (2,68), el Govern central (2,51), i en últim lloc la banca (2,2), en un eix valoratiu del 0 al 10. L'excepció recau en el cos de mossos d'esquadra (5,19) i en la valoració dels ajuntaments (5,14), essent aquestes les úniques dues institucions que aproven (veure gràfic 2). Sens dubte les institucions pitjor valorades tenen un fort component de responsabilitat en relació a la situació de crisi econòmica i la seva gestió; i les dues institucions que aproven compateixen la característica que la població les considera d'utilitat en tant que pròximes a les seves vides. Els ajuntament, de fet, a més de tenir una valoració excepcionalment positiva com a institució, també és el nivell de govern més ben valorat (valoració bona o molt bona) quan es pregunta per la seva gestió, que no ha estat mai suspesa a sèrie històrica disponible al Sondeig de l'ICPS (1991-2014).

Gràfic 2. Valoració de la gestió de diferents nivells de govern

Un dels elements rellevants a comentar és la **valoració del Govern central**, doncs la seva **puntuació com a institució (2,51) és la més baixa de tota la sèrie històrica** esmentada. Aquest resultat es repeteix quan es pregunta directament per la seva gestió (veure gràfic 3), existint a Catalunya un descontentament indiscutible al respecte, que contrasta amb la valoració molt més positiva de la Generalitat (4,61). La Generalitat mantenia una tendència a la baixa, tant en la seva valoració com a institució com sobre la seva gestió governamental, però des de l'any 2012 comença a remuntar. La distància entre ambdós governs és important i no pot abstreure's del conflicte territorial i del moment en què es feu l'enquesta (just després del 9N). Molt probablement, la gestió que el Govern central ha fet del "procés" sobiranista català li està passant factura.

Gràfic 3. Valoració de les institucions (1991-2014)

Les institucions apareixen ordenades a la llegenda de més a menys en funció de la seva puntuació mitjana en 2014

Un altre element important a tenir en compte és **l'evolució de les valoracions de les institucions al llarg del temps**. Si bé la seva trajectòria dibuixa una tendència a la baixa des del moment que esclata la crisi econòmica a partir de 2012 **sembla que la majoria d'elles enfilen cap al camí de la recuperació**. En línies generals, les valoracions repunten el 2013, i si bé decauen lleugerament el 2014, es mantenen per sobre del punt d'inflexió que representà el 2012. Així, aquest patró apareix clarament present a les diputacions, els ajuntaments, els partits polítics, els sindicats, les organitzacions empresarials i els mossos d'esquadra. A més, la banca, tot i trobar-se en una valoració baixíssima (2,22), es recupera respecte de 2012 i 2013.

Cal tenir en compte que el descrèdit de les institucions i els seus actors corre paral·lel amb el descontentament per la situació econòmica i política. D'aquesta manera, s'entén que **l'aturada en la davallada valorativa a partir del 2012 es podria explicar per un moderadíssim optimisme en relació a les opcions de canvi polític i d'esperança en la sortida de la crisi**, que faria que la ciutadania valorés una mica millor tot el que l'envolta, incloses les institucions.

Aquest tocar fons que apuntàvem, però, no es repeteix per a totes les institucions. Conviu amb **una altra tendència en què el descens sembla no tenir aturador**. Així, els tribunals de justícia tenen enguany la valoració més baixa de tota la sèrie (2008-2014), amb un 3,43, valoració probablement relacionada amb la gestió dels casos de corrupció. El mateix succeeix per a l'administració pública, per a la Unió Europea i per a l'exèrcit. Podem dir, doncs, que el descrèdit ha tocat fons?

Lideratges: Artur Mas reforçat després del 9-N, David Fernández el polític millor valorat, Pablo Iglesias irromp amb força i Rajoy s'enfonsa

En un moment com l'actual en què la política es protagonitzada per uns lideratges forts i mediàtics, el coneixement de la valoració que fa la ciutadania dels líders polítics, cobra un interès especial, en la mesura que poden representar el millor actiu electoral dels partits.

En l'àmbit de la política catalana només aproven dos líders: David Fernández amb un 5,5, tot i que amb un baix grau de coneixement (46,4%), i **Oriol Junqueras** amb un 5,12. Seguidament apareixen una sèrie de referents polítics amb valoracions mitjanes al voltant del 4 com són Alfred Bosch, Joan Coscubiela i Joan Herrera. Cal dir, però, que els dos primers tenen un grau de coneixement molt baix. Josep Antoni Duran i Lleida i Miquel Iceta (aquest últim amb un grau de coneixement inferior al 50%) obtenen una puntuació mitjana de 3,65 i 3,28, respectivament. Per sota del 3 se situa Carme Chacón i Albert Rivera, amb notes superiors al 2,5. Després, i amb les **notes més baixes**, inferiors a 2, **Jorge Fernández Díaz** i **Alícia Sánchez-Camacho**. De tots aquests líders polítics, només David Fernández millora respecte del sondeig anterior, mentre que la resta o continuen igual o baixen. Per últim, la figura del President de la Generalitat, Artur Mas, sembla sortir reforçada del procés que ha portat a la consulta del 9-N, en la mesura que tot just després de la seva celebració, obté una valoració mitjana d'un 4,66, millorant també en relació al sondeig precedent.

Taula 1. Grau de coneixement i valoració dels líders

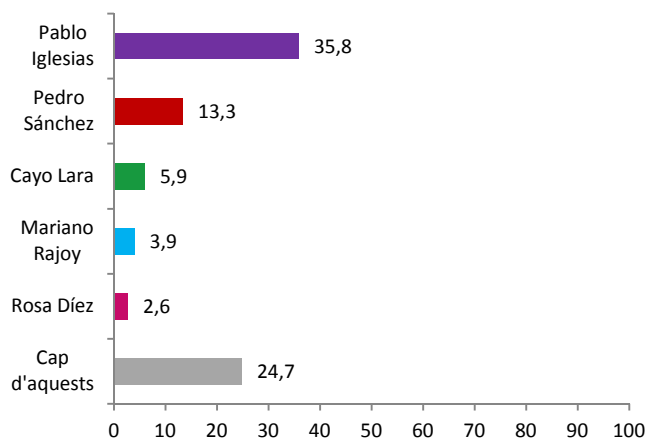
Líders polítics	Valoració mitjana	% Coneix.	Record de vot autonòmiques 2012							
			PP	CiU	ERC	PSC	ICV-EUIA	C's	CUP	No va votar
<i>Rosa Díez</i>	2,44	72,9	4,38	2,00	1,28	3,74	2,31	4,61	1,05	3,13
<i>Pablo Iglesias</i>	5,16	87,0	5,00	4,48	5,33	5,32	6,38	3,55	5,81	5,42
<i>Cayo Lara</i>	4,15	59,5	4,12	3,78	4,29	4,83	5,58	3,19	4,24	3,72
<i>Mariano Rajoy</i>	1,49	99,1	5,33	1,14	0,42	1,24	0,75	2,50	0,27	2,37
<i>Pedro Sánchez</i>	3,89	74,3	4,70	3,99	3,23	5,56	3,50	3,44	2,39	4,25
<i>Alfred Bosch</i>	4,91	40,7	4,00	5,51	6,04	3,28	4,39	2,93	5,03	4,00
<i>Carme Chacón</i>	2,74	84,5	4,41	2,42	1,59	4,88	2,92	2,97	1,06	3,13
<i>Joan Coscubiela</i>	4,41	37,6	5,20	4,34	4,90	4,61	5,61	2,93	4,19	3,54
<i>J.A. Duran i Lleida</i>	3,65	79,7	4,86	4,46	3,03	4,39	3,09	4,34	1,80	3,82
<i>Jorge Fdez Díaz</i>	1,67	56,4	4,67	1,47	0,99	2,35	1,22	2,82	0,86	2,62
<i>Joan Herrera</i>	4,31	61,7	4,20	4,16	4,39	4,41	5,87	2,80	3,96	4,38
<i>Miquel Iceta</i>	3,28	49,4	4,33	3,59	2,99	5,10	4,00	2,62	2,32	2,50
<i>Oriol Junqueras</i>	5,12	79,2	3,17	5,87	7,12	3,41	4,80	2,46	5,18	4,50
<i>David Fernández</i>	5,50	46,4	4,33	5,37	6,57	3,39	5,25	2,53	7,91	4,79
<i>Artur Mas</i>	4,66	95,9	2,93	6,80	6,22	2,96	3,26	2,31	4,00	4,24
<i>Albert Rivera</i>	2,55	65,7	5,25	2,12	1,35	3,85	2,57	6,29	1,36	3,18
<i>Alícia Sánchez-Camacho</i>	1,27	83,5	4,63	0,81	0,45	1,55	0,75	2,28	0,30	2,20

Quant a la **política espanyola, el líder millor valorat i amb diferència és Pablo Iglesias**. La irrupció d'aquest nouvingut se salda amb una valoració d'un 5,16 i un grau de coneixement del 87 per cent: un percentatge molt elevat per a un líder polític d'una formació que fa menys d'un any que existeix, i que segurament deu una gran part del seu èxit a la seva exposició mediàtica i a una forta presència a les xarxes socials. El segueixen Cayo Lara amb un 4,15, això si, amb un nivell de coneixement inferior al 60 per cent; el nou líder socialista, Pedro Sánchez, amb un 3,89 i un coneixement del gairebé tres quartes parts dels enquestats; Rosa Díez amb un 2,44, i **Mariano Rajoy amb la nota més baixa de totes, un 1,49**. Cal parar atenció, però, en la valoració de l'actual President del Govern. És la més baixa de la sèrie històrica del Sondeig per a un President del Govern, tot reflectint l'alt grau de rebuig que genera. Observant l'evolució respecte l'any passat, només Cayo Lara puja, mentre que Rosa Díez i Mariano Rajoy baixen. Amb Iglesias i Sánchez no es poden establir comparacions amb sondejos anteriors donat que és el primer cop que es demana per la seva valoració.

Com sol ser habitual, **la valoració dels líders polítics és més alta entre els votants del seu propi partit**. Però, una **posició pròxima en els eixos de debat esquerra-dreta i nacional també pot afavorir puntuacions igualment positives**. A tall d'exemple destaquen les bones valoracions de Junqueras entre l'electorat sobiranista, és a dir, l'electorat d'ERC, el seu propi partit, però també entre els votants de CiU i la CUP. O el cas de l'Albert Rivera, ben valorat pels votants del C's, i al mateix temps pels del PP, trobant-se tots dos partits situats en posicions enfrontades amb el sobiranisme. Per últim, caldria destacar, el **caràcter transversal de les valoracions sobre Pablo Iglesias**. El líder de Podemos aprova entre tots els grups de votants excepte entre els de CiU i obté notes molt altes entre els votants d'ICV-EUIA i la CUP. Per contra, l'actual President del Govern és suspès per tots els electorats menys pels seus propis votants.

Per últim, **Pablo Iglesias apareix com l'opció preferida com a president del Govern d'Espanya** amb un 35,8 per cent. El segueixen Pedro Sánchez amb un 13,3 per cent, Cayo Lara amb gairebé un 6 per cent i Mariano Rajoy amb un 3,9 per cent. En últim lloc se situa Rosa Díez, que només és preferida per un 2,6 de les persones entrevistades. D'altra banda, cal destacar l'alt grau de consens que suscita Pablo Iglesias com a candidat a la presidència del Govern, i les escasses simpaties que suscita Rajoy, fet que torna a demostrar el rebuig que genera entre l'electorat català.

Gràfic 4. A qui preferiria com a proper president del Govern espanyol...?

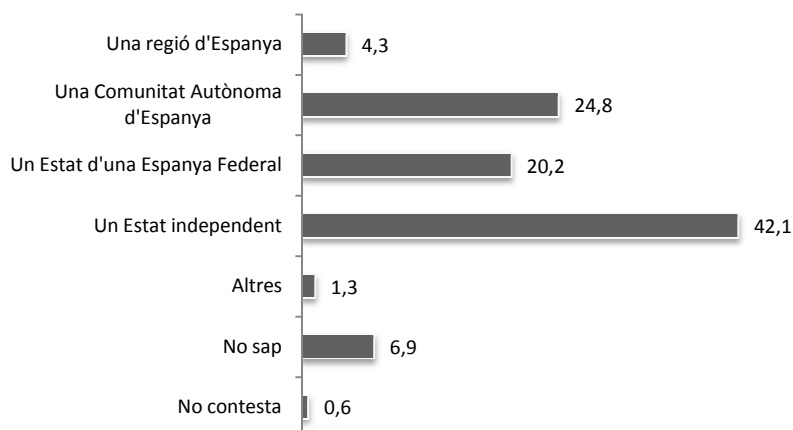

Continuïtat en les posicions al voltant de la qüestió territorial

No hi ha cap mena de dubte que el tema nacional ha estat un dels eixos centrals (sinó l'únic) al voltant de qual ha girat l'actualitat política dels darrers temps. I de manera semblant, una gran majoria de la ciutadania opina que el **debat sobre l'organització territorial de l'Estat** és un tema igualment important: **més d'un terç de les persones entrevistades el considera com a molt rellevant, seguit d'un 38,1 per cent que el creu bastant**. En canvi, aquells que ho consideren poc o gens important només apleguen el 26,8 per cent de les respostes.

A banda de la constatació d'aquest interès força generalitzat, les preferències sobre el model de relació que Catalunya hauria de tenir respecte de l'Estat basculen entre la independència i la pertinença a Espanya. Concretament, **el 42,1 per cent declara que Catalunya hauria de ser un Estat independent**, essent aquesta l'opció majoritària, i al seu costat, el suport a la pertinença adopta camins diferents. Així, **una quarta part dels enquestats recolza que Catalunya continuï essent una CCAA d'Espanya**, un **20,2 per cent aposta per un model federal**, i un molt minoritari 4,3 per cent subscriu que Catalunya sigui una regió d'Espanya.

Gràfic 5. Respecte de l'Estat espanyol, vostè creu que Catalunya hauria de ser...?

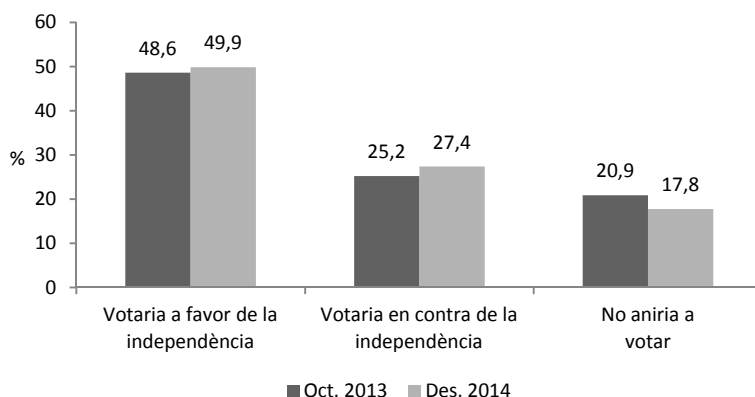

L'evolució de les preferències sobre l'organització territorial al llarg de la sèrie històrica de Sondeigs de l'ICPS indica com des dels seus inicis, el 1991, l'opció autonomista era la preferida entre les persones entrevistades. Tanmateix, **l'independentisme va esdevenir l'opció majoritària per primer cop el 2011**, al fil d'esdeveniments com la sentència del Tribunal Constitucional del 28 de juny de 2010, i la conseqüent gran mobilització de protesta del mes de juliol. Pel que fa a la seva evolució més recent, **el suport a l'independentisme pràcticament es manté igual respecte de l'any passat** i el mateix passa amb l'opció autonomista, mentre que la via federal experimenta un petita pujada de tres punts percentuals.

Tot i que la realització del treball de camp del Sondeig de l'ICPS d'enguany es feu just després de la celebració del procés participatiu del 9-N, aquest inclou una pregunta sobre la **intenció de vot en un hipotètic referèndum sobre la independència**. Només tenint en compte els

enquestats amb dret a vot, és a dir, amb la ciutadania espanyola, pràcticament la meitat asseguren que si se celebrés un referèndum per decidir la independència de Catalunya votarien afirmativament, un 25,9 per cent votaria en contra i més d'una cinquena part s'abstindrien. D'altra banda, es constata que la resposta favorable a la independència i la contrària puguen quan es comparen amb l'estudi anterior, aprofitant-se del descens de l'opció abstencionista (veure gràfic 6).

Gràfic 6. Intenció de vot en un referèndum sobre la independència de Catalunya

El gràfic no inclou aquelles persones que responen que no saben el que farien, que no volen contestar, o els vots en blanc i nuls perquè són valors molts petits

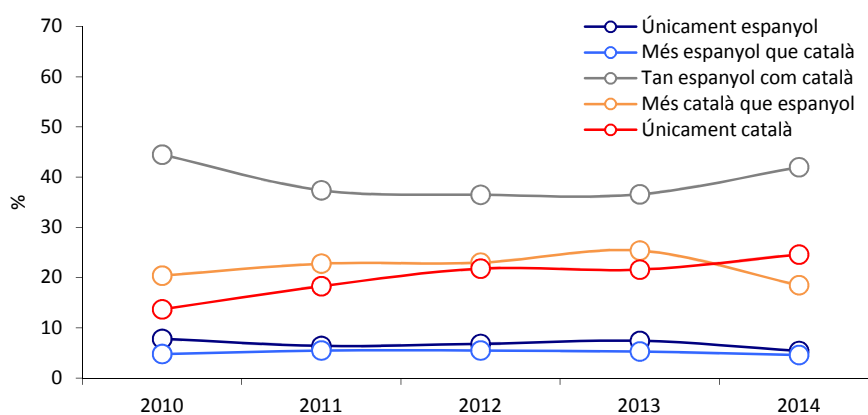
Quan es demana per les **causes o motivacions del vot**, aquelles persones que defensen **l'opció independentista citen com a primera raó, amb un 49,5 per cent de les respostes, que Catalunya hauria de tenir plena capacitat de decisió sobre tots els assumptes polítics**. La segona raó més esmentada, amb gairebé un terç de les respostes, està relacionada amb la millora econòmica que gaudiria Catalunya en cas d'independència. Per últim, una mica més del 20 per cent defensen la independència per raons identitàries. D'altra banda, **entre els que votarien en contra de la independència, un 45,6 per cent justifiquen la seva opció per un empitjorament de l'economia catalana**. La segona opció més citada, amb més d'una quarta part de les respostes, assegura que Catalunya defensa millor els seus interessos dintre que fora d'Espanya. I per últim i de la mateixa manera que en les raons favorables a la independència, el component identitari es queda amb un 24,2 per cent de les respostes. És a dir, **l'independentisme no es fonamenta en una defensa de la identitat catalana o del seu exclusivisme, sinó sobretot en l'assoliment de la capacitat de decisió política**, mentre que el **vot contrari tampoc no es nodreix dels sentiments nacionalistes, en aquest cas espanyolistes, sinó dels dubtes i les incerteses que genera a la independència a nivell econòmic**.

Per últim i per acabar d'emmarcar aquest debat sobre l'organització territorial de l'Estat, i de l'encaix i el futur polític de Catalunya, l'examen del sentiment de pertinença respecte de Catalunya i Espanya de la població catalana ens procura informació addicional. Així, **la majoria de les persones entrevistades es considera tan espanyola com catalana, amb un 42 per cent de les respostes, seguida de l'opció 'únicament català', amb pràcticament un quart de les respostes**, i 'més català que espanyol' amb un 18,5 per cent. Per altra banda, aquells que se

senten més espanyols que catalans o únicament espanyols sumen un 10 per cent de les respostes.

És a dir, és dona una falta de correspondència entre la distribució dels sentiments identitaris i la distribució de vot en el cas d'un referèndum sobre la independència de Catalunya. En el primer cas dominen les identitats duals, malgrat que durant els darrers temps han augmentat molt les identitats exclusivament catalanes. En el segon cas, l'opció majoritària defensa la independència. Aquesta falta de correspondència referma la informació anterior sobre les raons del vot, en la mesura que una gran part del suport a la independència no se sustentaria sobre bases identitàries sinó sobre consideracions polítiques.

Gràfic 7. Sentiment de pertinença

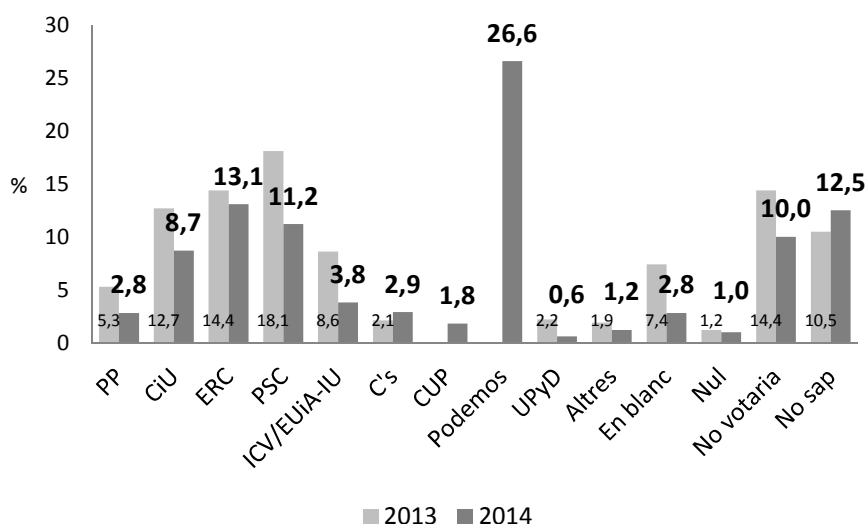
Expectatives electorals: cap a una nova reedició de la Catalunya dual?

Encara a molts mesos de la celebració de les eleccions municipals i generals de 2015, i sense notícies feaents d'un avançament de les eleccions al Parlament de Catalunya, la intenció de vot directa de les enquestes informen d'un propòsit electoral difícilment verificable, precisament per la llunyania en el temps amb què es formula la pregunta i la manca d'un context electoral real que tradueixi els propòsits en comportaments.

Tanmateix, de la intenció de vot directa recollida al Sondeig de l'ICPS entre les persones amb dret a vot es desprenen elements d'interès, pel que suposen d'aproximació a les seves preferències electorals i a la força dels partits.

Un d'aquests elements és la **irrupció de Podemos en l'escenari polític català**. Si demà se celebressin eleccions generals, i només tenint en compte el vot declarat, Podemos es convertiria en la força més votada a Catalunya, amb un 26,6 per cent dels vots, seguida d'ERC (13,1%) i el PSC (11,2%). Aquests resultats signifiquen a més un canvi fonamental en l'ordenació dels partits en funció dels vots que van aconseguir a les passades eleccions generals del 20 de novembre de 2011, quan CiU va ser la formació més votada (18,1% vots sobre el cens), seguida del PSC (17,1%) i del PP (13,3%).

Gràfic 8. Intenció de vot a les eleccions generals

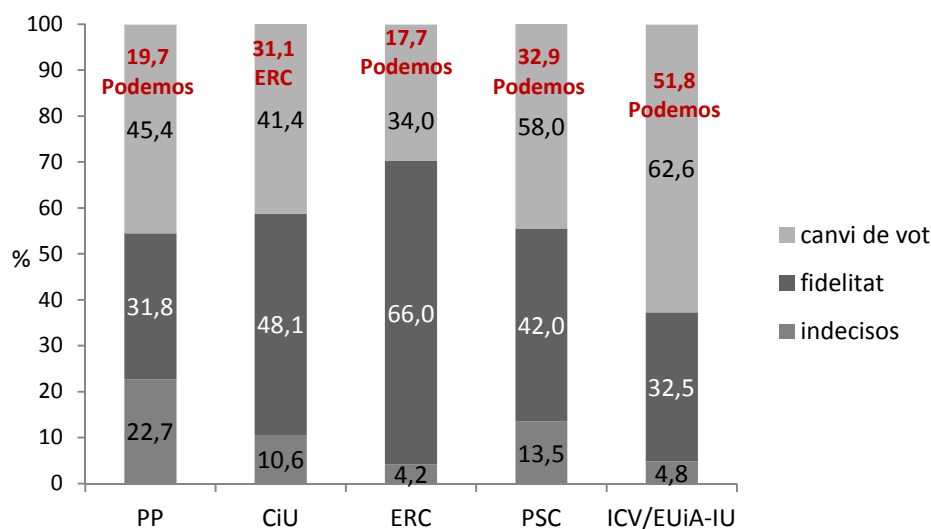

Llevat de Ciutadans i la CUP, tots els partits perden suports electorals respecte de l'anterior sondeig, realitzat l'octubre de 2013, essent aquestes pèrdues més quantioses en termes relatius per a ICV-EUiA (-56%), PP (-47%), PSC (-38%) i CiU (-31%), en aquest ordre. Fins i tot l'abstenció decreix en quasi 5 punts percentuals.

D'altra banda, la intenció de vot directa, comparada amb el record de vot a les darreres eleccions generals, apunta cap a un **escenari de gran volatilitat electoral**. La fidelitat de vot, és a dir la proporció de persones que diuen que votaran el mateix partit que van recolzar el 2011,

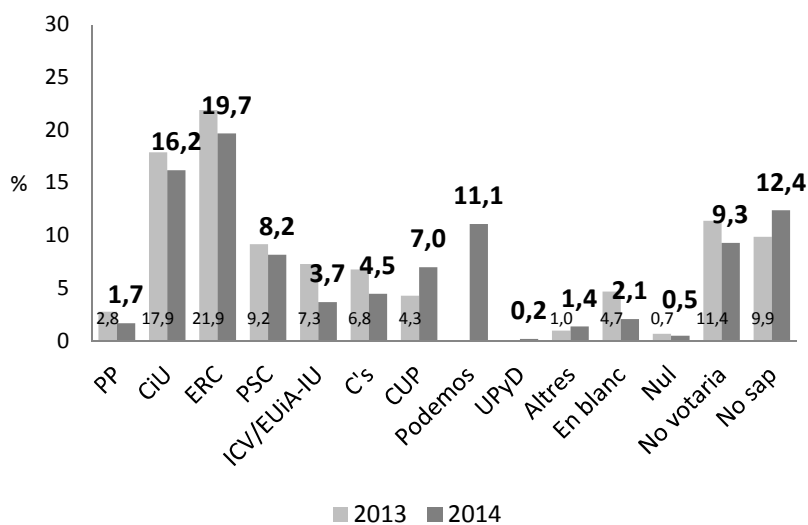
presenta valors especialment pobres, sobre tot en el cas del PP, ICV-EUiA i PSC (31,8%, 32,5% i 42,0%, respectivament). **Els populars semblarien acusar així, el desgast per la seva gestió de govern i el seu posicionament en relació al procés sobiranista**, mentre que els segons, patirien una forta sagnia de vots en favor de Podemos: el 51,8 per cent dels que van declarar haver votat els ecosocialistes a les passades generals i 32,9 per cent dels que van dir haver-lo fet pel PSC ho farien ara per la formació de Pablo Iglesias.

Gràfic 9. Fidelitat i canvi de vot a les eleccions generals

Assenyalat en granat per a cada partit a qui aniria adreçat el transvasament de vot més gran.

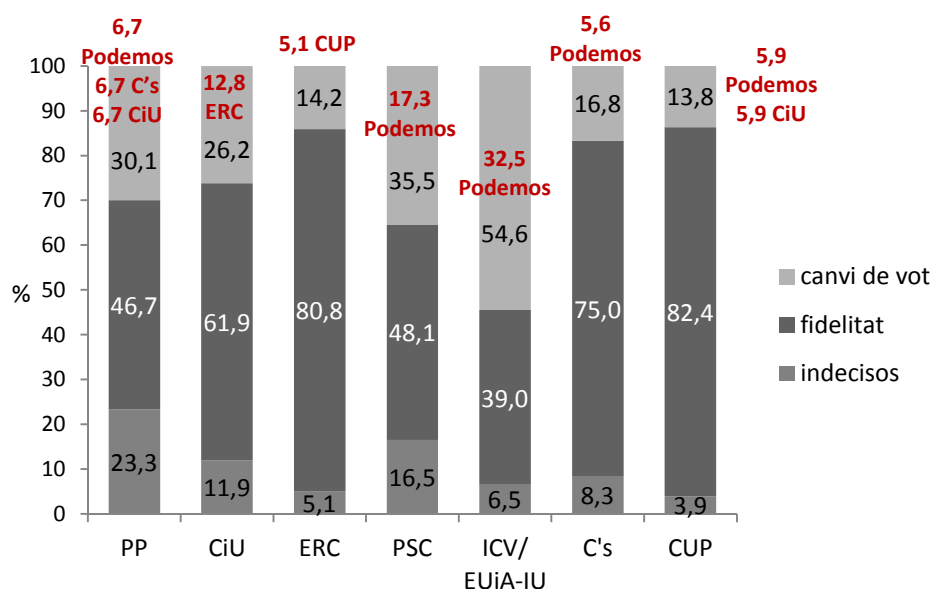
Gràfic 10. Intenció de vot a les eleccions a Parlament de Catalunya

Podemos també irromp a les eleccions al Parlament de Catalunya, però en aquest cas, el seu grau de penetració sembla molt menor. En unes eleccions generals arribaria a convertir-se en la primera força, mentre que en unes autonòmiques esdevindria la tercera (11,1% dels vots), per sota d'ERC (19,7%) i de CiU (16,2%). Tanmateix, les perspectives electorals de tots els partits, llevat de la CUP, empitjoren quan es comparen amb la intenció de vot directa del Sondeig de 2013: en termes relatius sobretot perden vots ICV-EUiA (-49%), PP (-39%) i C's (-34%), i en menor quantia PSC (-11%), ERC (-10%) i CiU(-9%).

D'altra banda, i en consonància amb aquesta irrupció comparativament més moderada de Podemos a les eleccions al Parlament de Catalunya, la fidelitat de vot mostra valors més elevats. La CUP, ERC i C's presenten les cotes més altes de retenció de vot (82,4%, 80,8% i 75,0%, respectivament), mentre que ICV-EUiA i PSC perdrien una part considerable dels seus suports que recaurien en Podemos (32,5% i 17,3%).

Gràfic 11. Fidelitat i canvi de vot a les eleccions autonòmiques

Assenyalat en granat per a cada partit a qui aniria adreçat el transvasament de vot més gran.

Afecta, doncs, el fenomen Podemos a totes les forces polítiques per igual i es comporta a totes les arenes polítiques de la mateixa manera? La resposta és no. De fet, l'anàlisi individual de la intenció de vot per a cadascuna de les eleccions revela el que podria constituir una **reedició del** que ha estat conegut com el **comportament dual de l'electorat català**: si abans el PSC era el partit més votat a Catalunya en unes generals i aquest paper era assumit per CiU en les autonòmiques, en l'escenari actual **Podemos i ERC semblen haver-ne agafat el relleu**: la primera com a força dominant en l'arena estatal i la segona com a formació que encapçalaria la competència partidista en l'arena autonòmica. De fet, **Podemos resulta el partit preferit per a la defensa dels interessos dels espanyols amb un 19,9 per cent de les respostes, i ERC la formació preferida per a la defensa dels interessos del catalans, amb un 20,0 per cent.**

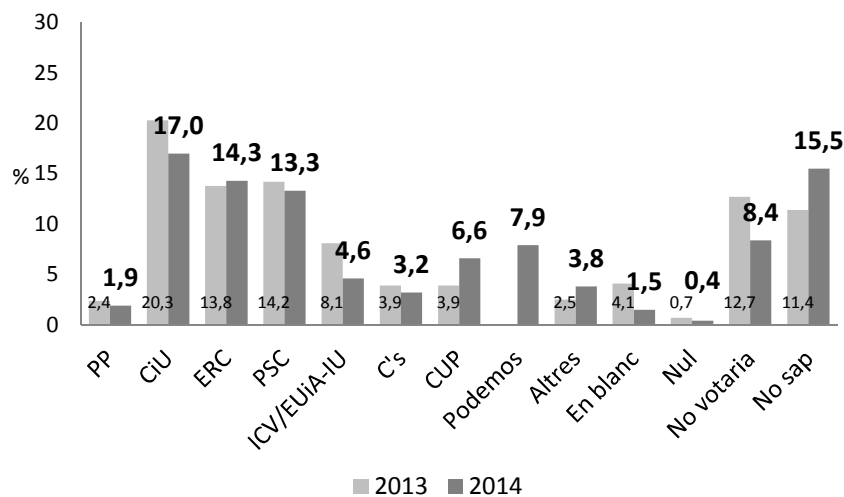
Taula 2. Intenció de transvasament de vots entre eleccions generals i autonòmiques

	Intenció vot autonòmiques															
	PP	CiU	ERC	PSC	ICV/ EUiA-IU	C's	CUP	Podemos	UPyD	Altres	En blanc	Nul	No votaria	NC	NC	
PP	83,3	3,0				8,5							3,1	1,6		
CiU	5,6	47,9	3,4				1,4							0,8		
ERC		4,7	55,1	2,4	2,6		12,3							2,3		
PSC		11,8	4,4	82,4	2,6	6,4							4,1	7,8		
ICV/ EUiA-IU			2,4	2,4	56,4	2,1	6,8	0,9	50,0	6,7				1,6		
C's						61,7								0,8		
CUP		0,6	0,5				23,3									
Podemos	5,6	14,2	22,0	8,2	30,8	12,8	39,7	94,8		40,0	18,2	20,0	14,4	14,0		
UPyD	5,6		0,5					1,7	50,0				1,0			
Altres		0,6			5,1		1,4			46,7				0,8	5,3	
En blanc		1,8	2,0				1,4	0,9			59,1		3,1	1,6	10,5	
Nul		0,6	1,0				2,7					80,0	1,0			
No votaria		4,1	5,9			4,3	5,5	0,9			9,1		60,8	10,1	21,1	
No sap		10,7	2,9	4,7	2,6	4,3	5,5	0,9		6,7	13,6		12,4	58,9	10,5	
No contesta															52,6	
(N)	18	169	205	85	39	47	73	116	2	15	22	5	97	129	19	

Percentatges són de columna.

Tanmateix, la reedició de la Catalunya dual no s'atura en el relleu de les forces protagonistes, tot presentant especificitats que apunten cap a una major complexitat. En primer lloc, per la **competència tan ajustada entre ERC i CiU per l'hegemonia dins de l'espai nacionalista**, un espai que durant molt de temps havia estat patrimoni de la federació convergent. El duel que mantenen ambdues forces encara no s'ha resolt, i malgrat la fortalesa electoral més gran d'ERC atenent a la seva intenció directa de vot al Parlament de Catalunya, **CiU apareix com la formació preferida per a la defensa dels interessos municipals (18,2%)** i també recull la intenció de vot directa més elevada en unes futures eleccions municipals (17,0%).

Gràfic 12. Intenció de vot a les eleccions municipals

En segon lloc, el caràcter dual que ha caracteritzat el comportament electoral dels catalans, tampoc no es reproduiria seguint el patró típic de vasos comunicants segons els qual, el PSC recollia una part del vot de CiU a les generals, i a l'inrevés en el cas de les autonòmiques. En la situació actual, Podemos recolliria suports de quasi totes les forces polítiques encara que en quantitats variables.

I per últim, la reedició de la Catalunya dual presenta l'especificitat d'una **fragmentació partidista més gran**, especialment pel que fa a l'esquerra on PSC i ICV-EUiA pateixen la forta competència directa de Podemos, mentre que **la CUP** aguanta l'estrebada, i fins i tot **es consolida i creix**. Pitjors perspectives semblen esperar, però, al PP i a C's, en la mesura que el primer perd posicions en el sistema de partits i Ciutadans no acaba d'aconseguir la centralitat que buscava.

Taula 3. Intenció de transvasament de vots respecte de les eleccions generals de 2011

		record vot generals 2011										
intenció vot generals		PP	CiU	ERC	PSC	ICV/ EUiA-IU	Altres	En blanc	Nul	No va votar	NS/NR	NC
	PP	31,8	1,9	0	0,5	0	0	0	0	1,9	0	0
	CiU	1,5	48,1	2,8	0,5	0	3,4	0	0	1,9	3,9	0
	ERC	0	13,1	66	1,9	4,8	3,4	3,6	0	2,8	7,8	0
	PSC	1,5	3,8	1,4	42	1,2	3,4	7,1	0	6,6	3,9	0
	ICV/EUiA-IU	1,5	0,6	0,7	1	32,5	3,4	0	0	2,3	2,6	0
	Ciutadans-PC	13,6	0,6	0	1	0	24,1	10,7	0	1,4	6,5	0
	CUP	0	1,3	5	0	1,2	3,4	7,1	0	1,9	2,6	0
	Podemos	19,7	11,9	17,7	32,9	51,8	31	25	25	32,4	24,7	10,3
	UPyD	1,5	0	0	1	0	0	3,6	0	0,5	1,3	0
	Altres	0	0,6	0	0	1,2	13,8	0	0	0,9	3,9	6,9
	En blanc	0	1,3	0	3,4	1,2	0	28,6	0	1,9	7,8	3,4
	Nul	0	0	0	1	1,2	3,4	0	50	0,5	1,3	0
	No votaria	6,1	6,3	2,1	1,4	0	0	0	12,5	31,9	10,4	24,1
	No sap	22,7	10,6	3,5	13,5	4,8	10,3	14,3	12,5	12,7	23,4	27,6
No contesta	0	0	0,7	0	0	0	0	0	0,5	0	27,6	
(N)	66	160	141	207	83	29	28	8	213	77	29	

Percentatges de columna

Taula 4. Intenció de transvasament de vots respecte de les eleccions al Parlament de Catalunya de 2012

		record vot autonòmiques 2012												
		PP	CiU	ERC	PSC	ICV/ EUiA-IU	C's	CUP	Altres	En blanc	Nul	No va votar	NS/NR	NC
intenció vot autonòmiques	PP	46,7	0,5	0	0	0	0	0	0	0	0	0,5	3,9	0
	CiU	6,7	61,9	4,5	4,5	0	0	5,9	0	3,8	0	5,2	5,9	3,6
	ERC	0	12,8	80,8	3	7,8	0	0	6,3	0	0	8,8	11,8	0
	PSC	3,3	2,3	0,6	48,1	1,3	0	0	0	3,8	0	5,2	3,9	0
	ICV/EUiA-IU	0	0	0	1,5	39	2,8	0	18,8	0	0	1,6	0	0
	Ciutadans-PC	6,7	0,9	0	3,8	1,3	75	0	6,3	11,5	0	3,1	0	0
	CUP	0	2,3	5,1	0	5,2	0	82,4	25	3,8	0	2,6	5,9	0
	Podemos	6,7	4,1	3,4	17,3	32,5	5,6	5,9	12,5	30,8	20	13,5	15,7	3,6
	UPyD	0	0	0	0	0	2,8	0	6,3	0	0	0	0	0
	Altres	0	0	0	0	5,2	2,8	2	18,8	3,8	0	1,6	2	3,6
	En blanc	0	1,4	0	0,8	1,3	0	0	6,3	23,1	0	3,1	7,8	0
	Nul	0	0,5	0,6	0,8	0	0	0	0	0	40	0	0	0
	No votaria	6,7	1,4	0	3,8	0	2,8	0	0	7,7	40	39,4	7,8	7,1
	No sap	23,3	11,9	4	16,5	6,5	8,3	3,9	0	11,5	0	15,5	35,3	21,4
	No contesta	0	0	1,1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	60,7
(N)	30	218	177	133	77	36	51	16	26	5	193	51	28	

Percentatges de columna